

ДЕРЖАВНА РЕГУЛЯТОРНА СЛУЖБА УКРАЇНИ

вул. Арсенальна, 9/11, м. Київ, 01011, тел./факс (044) 239-76-40

E-mail: inform@drs.gov.ua, Сайт: www.drs.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 39582357

Від _____ № _____ на № _____ від _____ 20__ р.

**Горохівська сільська рада
Снігурівського району
Миколаївської області**
вул. Поштова, 8, с. Горохівське,
Снігурівський район,
Миколаївська область, 57356

*Стосовно пропозицій щодо удосконалення
проекту регуляторного акта*

Державна регуляторна служба України відповідно до Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» (далі – Закон) та постанови Кабінету Міністрів України від 23.09.2014 № 634 «Про порядок підготовки пропозицій щодо удосконалення проектів регуляторних актів, які розробляються органами місцевого самоврядування» розглянула проект рішення Горохівської сільської ради Снігурівського району Миколаївської області «Про затвердження положення про оренду комунального майна Горохівської сільської ради та забезпечення відносин у сфері оренди комунального майна» (далі - проект рішення) та документи, що надані до нього листом Горохівської сільської ради Снігурівського району Миколаївської області від 22.10.2021 № 923.

За результатами проведеного аналізу проекту рішення, експертного висновку постійної комісії з питань планування, фінансів, бюджету, оподаткування та соціально-економічного розвитку, а також аналізу регуляторного впливу до проекту рішення на відповідність вимогам статті 4 Закону, повідомляємо.

Проектом рішення передбачається затвердити Положення про оренду комунального майна Горохівської сільської ради (далі – проект Положення); Типовий договір оренди нерухомого або іншого окремого індивідуально визначеного майна, що належить до комунальної власності Горохівської сільської ради; Типовий договір оренди єдиного майнового комплексу, його відокремленого структурного підрозділу (далі – проекти Типових договорів); Типовий договір про відшкодування витрат балансоутримувача на утримання орендованого нерухомого майна, що належить до комунальної власності Горохівської сільської ради, та надання комунальних послуг орендарю; Методику розрахунку орендної плати за майно Горохівської сільської ради (далі – проект Методики).

Частиною п'ятою статті 60 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» визначено, що органи місцевого самоврядування від імені та в інтересах територіальних громад відповідно до закону здійснюють правомочності щодо володіння, користування та розпорядження об'єктами права комунальної власності,

Державна регуляторна служба України

ВИХ №7864/0/20-21 від 16.11.2021

АСУД "ДОК ПРОФ З"

ВИХ №7864/0/20-21 від 16.11.2021

Кучер Олексій Володимирович

КЕП Кучер Олексій Володимирович

58E2D9E7F900307B040000003BF53000408B8E00

в тому числі виконують усі майнові операції, можуть передавати об'єкти права комунальної власності у постійне або тимчасове користування юридичним та фізичним особам, укладати договори в рамках державно-приватного партнерства, у тому числі концесійні договори, здавати їх в оренду, продавати і купувати, використовувати як заставу, вирішувати питання їхнього відчуження, визначати в угодах та договорах умови використання та фінансування об'єктів, що приватизуються та передаються у користування і оренду.

Водночас частиною другою статті 287 Господарського кодексу України встановлено, що організаційні та майнові відносини, пов'язані з передачею в оренду єдиних майнових комплексів державного сектора економіки, а також єдиних майнових комплексів, що є комунальною власністю, регулюються законодавством відповідно до цього Кодексу.

Правові, економічні та організаційні відносини, пов'язані з передачею в оренду майна, що перебуває в державній та комунальній власності, а також передачею права на експлуатацію такого майна; майнові відносини між орендодавцями та орендарями щодо господарського використання майна, що перебуває в державній та комунальній власності, майна регулюються Законом України від 03.10.2019 № 157 «Про оренду державного та комунального майна» (далі – Закон № 157).

Статтею 2 Закону № 157 визначено, що передача в оренду майна, що перебуває у комунальній власності, здійснюється органами місцевого самоврядування відповідно до вимог цього Закону. Галузеві особливості оренди комунального майна можуть встановлюватися виключно законами.

Частиною другою статті 5 Закону № 157 визначено, що порядок передачі в оренду державного та комунального майна, включаючи особливості передачі його в оренду визначається Кабінетом Міністрів України за поданням центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері реалізації майна (майнових прав, інших активів) або прав на нього на конкурентних засадах у формі аукціонів, у тому числі електронних аукціонів, та здійснює контроль за її реалізацією.

Порядок передачі в оренду державного та комунального майна, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 03.06.2020 № 483 «Деякі питання оренди державного та комунального майна» (із змінами) (далі – Порядок передачі майна в оренду).

Щодо проекту Положення

Більшість розділів проекту Положення дублюють норми Закону № 157 та Порядку передачі майна в оренду.

Відповідно до вимог статті 5 Закону забезпечення здійснення державної регуляторної політики, зокрема включає недопущення прийняття регуляторних актів, які є непослідовними або не узгоджуються чи дублюють діючі регуляторні акти.

Отже, враховуючи те, що порядок передачі в оренду, у тому числі комунального майна визначений Порядком передачі майна в оренду, пропонуємо виключити з проекту Положення норми, які дублюють норми Закону № 157 та цього Порядку.

Особливості передачі в оренду комунального майна, передбачені Законом № 157, додатково можуть визначатися рішенням представницьких органів місцевого самоврядування з урахуванням вимог і обмежень, передбачених цим Законом і Порядком передачі майна в оренду.

Так, рішенням органу місцевого самоврядування відповідно до вимог Закону про оренду майна та Порядку передачі майна в оренду, зокрема можуть визначатися:

- додаткові критерії включення об'єктів до Переліку другого типу, а також додаткові критерії включення до одного з Переліків, включення яких до одного з Переліків відбувається на підставі рішення представницького органу місцевого самоврядування;

- встановлення вимоги про погодження з представницьким органом місцевого самоврядування або визначеними ним органами змісту оголошення про передачу комунального майна в оренду на аукціоні, у тому числі інформації про додаткові умови оренди певних видів майна, до моменту його розміщення в ЕТС у випадках, визначених таким представницьким органом;

- додаткові умови оренди єдиного майнового комплексу (зокрема, для проведення консультацій уповноважений орган управління може утворити робочу групу, до складу якої може включити представника балансоутримувача і, за згодою, представників орендодавця, заявника, або представницького органу місцевого самоврядування або визначеного ним органу);

- визначення відповідно до Порядку передачі майна в оренду особи з якою укладається договір оренди у разі надходження кількох заяв на оренду одного і того ж об'єкта, включеного до Переліку другого типу, від осіб, які мають право на отримання в оренду майна без проведення аукціону;

- додаткові вимоги, яким повинні відповідати підприємства, установи і організації, які отримують право на отримання в оренду державного та комунального майна без проведення аукціону;

- особливості визначення умов передачі майна в оренду, в тому числі пам'яток архітектури та містобудування, укладення договорів оренди з урахуванням особливостей, встановлених Порядком передачі майна в оренду;

- визначення випадків, у яких рішення про продовження договору оренди комунального майна, передбаченого частиною другою статті 18 Закону про оренду майна, та рішення про відмову у продовженні договору оренди комунального майна приймаються орендодавцем або представницьким органом місцевого самоврядування чи визначеними ним органами;

- покладення на орендаря обов'язку подачі додаткових документів разом із заявою про продовження договору оренди, що продовжується відповідно до частини другої статті 18 Закону про оренду майна;

- особливості передачі майна в суборенду, в тому числі такі, що стосуються передачі в суборенду пам'яток архітектури та містобудування, які перебувають в орендному користуванні переможця аукціону на право довгострокової пільгової оренди занедбаних пам'яток архітектури і містобудування, порядок розподілу плати за суборенду, випадки, коли плата за суборенду може залишатися у розпорядженні орендаря.

Отже, пропонуємо враховувати вищезазначене у проекті Положення.

Разом з тим проект Положення не у повній мірі відповідає Закону № 157 та Порядку передачі майна в оренду, зокрема у такому.

1. У розділі VI проекту Положення пропонуємо врахувати вимоги статті 7 Закону № 157.

2. Пункт 9.10 розділу IX проекту Положення пропонуємо доповнити положеннями абзацу шостого пункту 118 Порядку передачі майна в оренду.

3. Розділ XI проекту Положення визначає страхування об'єкта оренди.

Відповідно до частини шостої статті 20 Закону № 157 орендар зобов'язаний застрахувати орендоване нерухоме та інше окреме індивідуально визначене майно на користь балансоутримувача, а єдиний майновий комплекс – на користь орендодавця згідно з Порядком передачі майна в оренду.

Порядок страхування орендованого майна визначений пунктами 175-179 Порядку передачі майна в оренду.

Отже, пропонуємо виключити розділ XI із проекту Положення.

4. Розділ XII проекту Положення визначає передачу майна в суборенду.

Згідно із частиною четвертою статті 22 Закону № 157 до договору суборенди застосовуються положення договору оренди, встановлені цим Законом, крім випадків, визначених частиною шостою цієї статті.

Частинною шостою статті 22 Закону № 157 визначено, що особливості передачі майна в суборенду, в тому числі такі, що стосуються передачі в суборенду пам'яток архітектури та містобудування, які перебувають в орендному користуванні переможця аукціону на право довгострокової пільгової оренди занедбаних пам'яток архітектури і містобудування, порядок розподілу плати за суборенду, випадки, коли плата за суборенду може залишатися у розпорядженні орендаря, визначаються Порядком передачі майна в оренду щодо державного майна і рішенням представницького органу місцевого самоврядування щодо комунального майна.

Пропонуємо вищезазначений розділ проекту Положення привести у відповідність до вимог Закону № 157 шляхом включення до нього відповідних норм.

5. Розділ XIII проекту Положення визначає порядок внесення змін до договору оренди.

Укладення договору оренди та внесення змін до нього визначені статтею 16 Закону № 157. Відповідно до частини четвертої статті 16 Закону № 157 Порядком передачі майна в оренду встановлюються особливості внесення змін до умов договорів оренди та підстави для внесення таких змін.

Порядком передачі майна в оренду встановлюються особливості внесення змін до умов договорів оренди та підстав для внесення таких змін, зокрема щодо:

зміни площі орендованого приміщення;

зміни графіка використання приміщення, яке перебуває у погодинній оренді;

зміни строку оренди, у разі якщо договір був укладений на строк, менший ніж мінімальний строк оренди, передбачений частиною третьою статті 9 цього Закону;

зміни цільового призначення, за яким орендар повинен використовувати об'єкт оренди, у разі якщо орендар не має права використовувати майно за будь-яким цільовим призначенням;

інших змін.

Внесення змін до договору оренди здійснюється з урахуванням установлених цією статтею та Порядком передачі майна в оренду обмежень за згодою сторін до закінчення строку його дії, з урахуванням законодавства, статуту або положення балансоутримувача про погодження уповноваженим органом управління, до сфери управління якого належить балансоутримувач.

З огляду на зазначене пропонуємо розділ XIII виключити з проекту Положення.

Слід зазначити, що пункти 13.2 та 13.6 розділу XIII проекту Положення не відповідають вимогам пунктів 123 та 127 Порядку передачі майна в оренду відповідно.

6. Розділ XIV проекту Положення має назву «Поліпшення орендованого майна».

Здійснення поліпшень та ремонту майна, переданого в оренду, визначені статтею 21 Закону № 157 та пунктами 153-168 Порядку передачі майна в оренду.

Водночас відповідно до абзацу третього частини четвертої статті 21 Закону № 157 рішення про надання згоди на здійснення невід'ємних поліпшень комунального майна приймає представницький орган місцевого самоврядування чи визначені ним органи в порядку, встановленому відповідним представницьким органом місцевого самоврядування.

Разом з тим пункт 14.5 розділу XIV проекту Положення не відповідає вимогам пункту 157 Порядку передачі майна в оренду.

7. Відповідно до частини першої статті 26 Закону № 157 контроль за виконанням умов договорів оренди єдиних майнових комплексів покладається на орендодавців із залученням уповноважених органів управління, контроль за виконанням умов договорів оренди нерухомого та рухомого майна – на орендодавців майна (частина друга цієї статті).

Звертаємо увагу, що розділом XV проекту Положення визначаються контрольні заходи у сфері оренди майна територіальної громади, якими є постійний документальний контроль та періодичний комплексний контроль. Проте, у пункті 15.10 зазначеного розділу йдеться про позаплановий контроль.

8. В абзаці другому пункту 15.5 розділу XV проекту Положення передбачається, що недопуск уповноваженої особи орендодавця та/або балансоутримувача вважається порушенням (невиконанням) умов договору та є підставою для ініціювання розірвання договору оренди.

Також в абзаці другому пункту 15.14 розділу XV проекту Положення передбачається, що ненадання орендарем інформації та/або документів чи надання недостовірної інформації є підставою для ініціювання розірвання договору оренди.

Водночас ні положеннями Закону № 157, ні положеннями Порядку передачі майна в оренду не передбачено таких підстав для розірвання договору оренди.

Порядок виконання контрольних функцій у сфері оренди комунального майна (в частині встановлення переліку питань, які постійно контролюються балансоутримувачем) повинен враховувати положення пункту 54 Порядку передачі майна в оренду, яким зазначено, що у договорі оренди зазначаються обов'язки орендаря щодо збереження, схоронності майна, недопущення його псування та руйнування, щодо використання об'єкта оренди за цільовим призначенням у разі, коли орендар не може використовувати об'єкт оренди за будь-яким цільовим

призначенням відповідно до Закону № 157 та цього Порядку, щодо компенсації орендарем витрат, пов'язаних з проведенням переоцінки (оцінки) об'єкта оренди, якщо проведення переоцінки (оцінки) об'єкта вимагається згідно з Законом, а також щодо використання об'єкта відповідно до напряму виробничої діяльності підприємства, якщо об'єктом оренди є єдиний майновий комплекс. Якщо об'єктом оренди є єдиний майновий комплекс, у договорі оренди обов'язково зазначаються обов'язки орендаря щодо погашення боргів із заробітної плати та перед бюджетом, простроченої кредиторської заборгованості підприємства (у разі їх наявності).

Враховуючи зазначене, пропонуємо пункти 15.5 та 15.14 розділу XV проекту Положення привести у відповідність до вимог статті 24 Закону № 157, якою встановлені умови припинення договору оренди.

Щодо проектів Типових договорів

Відповідно до частини першої статті 16 Закону № 157 договір оренди формується на підставі примірного договору оренди, що затверджується: Кабінетом Міністрів України – щодо майна державної власності; представницькими органами місцевого самоврядування – щодо майна комунальної власності. Якщо представницький орган місцевого самоврядування не затвердив *примірний договір* оренди комунального майна, застосовується примірний договір оренди державного майна. Договір оренди може відрізнятися від примірного договору оренди, якщо об'єкт оренди передається в оренду з додатковими умовами. Рішенням Кабінету Міністрів України (представницького органу місцевого самоврядування – для комунального майна) можуть бути передбачені особливості договору оренди майна, що передається в оренду з додатковими умовами.

Примірний договір оренди єдиного майнового комплексу державного підприємства, його відокремленого структурного підрозділу та Примірний договір оренди нерухомого або іншого окремого індивідуально визначеного майна, що належить до державної власності (далі – Примірні договори), затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 12.08.2020 № 820 «Про затвердження примірних договорів оренди державного майна».

Враховуючи вищенаведене, органи місцевого самоврядування мають право на затвердження примірного договору оренди. Разом з тим Законом № 157 не передбачено повноважень органів місцевого самоврядування затверджувати *типовий договір* оренди єдиного майнового комплексу, його відокремленого структурного підрозділу, а також *типовий договір* оренди нерухомого або іншого окремого індивідуально визначеного майна, що належить до комунальної власності.

Щодо проекту Методики

Частиною другою статті 17 Закону № 157 встановлено, що орендна плата визначається за результатами аукціону. У разі передачі майна в оренду без проведення аукціону орендна плата визначається відповідно до Методики розрахунку орендної плати, яка затверджується Кабінетом Міністрів України щодо державного майна та представницькими органами місцевого самоврядування - щодо комунального майна. У разі якщо представницький орган місцевого самоврядування не затвердив Методику розрахунку орендної плати, застосовується Методика, затверджена Кабінетом Міністрів України.

Методика розрахунку орендної плати за державне майно затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 28.04.2021 № 630 «Деякі питання розрахунку орендної плати за державне майно» (далі - Методика № 630).

При підготовці проекту Методики пропонуємо врахувати положення Методики № 630 (зокрема, додатків 1, 2 та 3).

1. Звертаємо увагу, що проект Методики містить положення, що стосуються передачі комунального майна в оренду на *конкурсних* засадах, що не відповідає положенням частини другої статті 17 Закону № 157. Отже, пропонуємо виключити з проекту Методики зазначені положення.

2. У пунктах 1.3, 1.10, 1.11 зазначені посилання на «пункт 8 Методики», а у пункті 1.8 – на «абзац 15 цього пункту», які відсутні у проекті Методики.

3. Всі формули розрахунку орендної плати викладені у проекті Методики некоректно та потребують редакційного доопрацювання.

4. У пункті 1.4 проекту Методики замість слів «у Додатку 3.4» пропонуємо записати «у Додатку 3».

5. У пункті 1.8 проекту Методики зазначається, що розмір річної орендної плати за оренду нерухомого майна 1 гривня встановлюється орендарям, які надають соціально важливі послуги населенню (додається). Проте, зазначений додаток відсутній.

Разом з тим у пункті 1.8 проекту Методики при визначенні орендарів, яким встановлюється річна орендна плата за оренду нерухомого майна у розмірі 1 гривня, пропонуємо врахувати вимоги частин першої та другої статті 15 Закону № 157.

При цьому, зауважуємо, що згідно із частиною другої статті 18 Закону № 157 без проведення аукціону можуть бути продовжені договори, які, зокрема укладені з підприємствами, установами та організаціями, що надають соціально важливі послуги населенню, перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України, додатковий перелік яких може бути визначений представницькими органами місцевого самоврядування, згідно із законодавством.

Відповідно до Закону України «Про соціальні послуги» надавачі соціальних послуг – юридичні та фізичні, фізичні особи – підприємці включені до розділу «Надавачі соціальних послуг» Реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг.

Згідно із частиною четвертою статті 11 Закону України «Про соціальні послуги» до повноважень районних, районних у містах Києві та Севастополі державних адміністрацій, виконавчих органів міських рад міст обласного значення, рад об'єднаних територіальних громад належить, зокрема забезпечення введення Реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг на місцевому рівні.

6. Пункти 1.6, 1.7 та 1.12 проекту Методики пропонуємо виключити як такі, що не підпадають під сферу його дії.

7. У пункті 1.9 проекту Методики пропонуємо врахувати вимоги абзацу третього пункту 14 Методики № 630.

Підсумовуючи наведене вище, проект рішення не узгоджується з вимогами статті 4 Закону, зокрема з принципом адекватності – відповідність форм та рівня державного регулювання господарських відносин потребі у вирішенні існуючої проблеми та ринковим вимогам з урахуванням усіх прийнятних альтернатив.

Наданий розробником аналіз регуляторного впливу до проекту рішення (далі – АРВ) не у повній мірі відповідає вимогам Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2004 № 308 (із змінами, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 16.12.2015 № 1151) (далі – Методика).

У розділі I АРВ згідно з вимогами Методики розробник повинен чітко визначити проблему, визначити причини її виникнення, оцінити важливість зазначеної проблеми, зокрема навести дані у цифровому чи кількісному вимірі, що доводять факт існування проблеми, а також обґрунтувати, чому зазначена проблема не може бути розв'язана за допомогою ринкових механізмів та чинних регуляторних актів.

Однак розробник у розділі I АРВ при описі проблеми не навів даних у числовій формі, які обґрунтовували б її наявність, масштаб та важливість.

У розділі II АРВ цілі сформульовані загальними критеріями, без визначення числових показників.

У розділі III АРВ розробник повинен визначити всі можливі альтернативні способи вирішення існуючої проблеми та оцінити вигоди і витрати держави, населення та суб'єктів господарювання від застосування кожного з запропонованих альтернативних способів. Крім того, при визначенні альтернативних способів досягнення цілей необхідно зазначати вигоди та витрати держави, населення та суб'єктів господарювання від застосування кожного з них у кількісному (грошовому) виразі.

Однак, розробник в АРВ не навів розрахунки витрат, яких зазнають суб'єкти господарювання, як внаслідок впровадження проекту рішення, так і внаслідок застосування альтернативних способів досягнення цілей, що підтверджувало б економічну доцільність обраного способу вирішення існуючої проблеми. Зазначене не дозволить у подальшому об'єктивно оцінити, наскільки обраний розробником спосіб державного втручання відповідає проблемі, що потребує врегулювання, та наскільки його застосування буде ефективним для її вирішення.

Таким чином, у зв'язку з неналежною підготовкою зазначеного розділу АРВ розробником не доведений вибір оптимального альтернативного способу, як передбачено вимогами розділу IV Методики.

Наведена розробником у розділі IV АРВ інформація щодо витрат суб'єктів господарювання не узгоджується з проведеними розрахунками у Тесті малого підприємництва (М-Тест).

У розділі V АРВ розробником не описаний механізм дії запропонованого регулювання з урахуванням основних бізнес-процесів, які потрібно буде забезпечити суб'єктам господарювання для реалізації його вимог. При цьому розробником не враховано, що механізм реалізації регуляторного акта має бути безпосередньо пов'язаний із цілями та очікуваними результатами регуляторного акта, тобто яким чином будуть діяти норми проекту рішення та якою прогнозується ситуація після набрання регуляторним актом чинності.

Розділ VIII АРВ заповнений з порушенням вимог пункту 10 Методики. Так, розробником не наведений такий обов'язковий показник результативності регуляторного акта, як: розмір коштів і час, що витрачатимуться суб'єктами господарювання та/або фізичними особами, пов'язаними з виконанням вимог акта.

Також розробник повинен визначити прогностичні значення показників результативності регуляторного акта, які встановлюються протягом різних періодів після набрання чинності актом.

Враховуючи те, що термін дії проекту рішення необмежений, то розробнику відповідно до вимог Методики необхідно визначити прогностичні значення показників результативності регуляторного акта на наступні 5 років.

Звертаємо увагу, що кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, зазначена у розділі III АРВ, не відповідає відповідній інформації, наведеній у розділі VIII.

Отже, у зв'язку з неналежною підготовкою АРВ, зокрема з відсутністю у ньому всієї необхідної інформації та числових даних, розробником не доведена відповідність проекту рішення таким принципам державної регуляторної політики як ефективність – забезпечення досягнення внаслідок дії регуляторного акта максимально можливих позитивних результатів за рахунок мінімально необхідних витрат ресурсів суб'єктів господарювання, громадян та держави, та збалансованість – забезпечення у регуляторній діяльності балансу інтересів суб'єктів господарювання, громадян та держави.

З урахуванням вищевикладеного, пропонуємо привести проект рішення Горохівської сільської ради Снігурівського району Миколаївської області «Про затвердження положення про оренду комунального майна Горохівської сільської ради та забезпечення відносин у сфері оренди комунального майна» у відповідність до вимог чинного законодавства України, з урахуванням наданих пропозицій, а аналіз регуляторного впливу - до вимог Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2004 № 308 (із змінам, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 16.12.2015 № 1151).

Про результати розгляду листа поінформувати Державну регуляторну службу України.

**Голова Державної
регуляторної служби України**

Олексій КУЧЕР

